

אִידֵנֶךָ הָכָא. אֲרַפִּין אִידֵנִי, וְשָׁמַע קָלִין
דְּאִמְרִין וְיִי וְיִי.

אָמַר, וְדָאִי הָא אֶתֶר חַד מְאִינִין דְּיוֹכְתִי דְּגִיְהֵנָם
הָכָא. וְעֵבֶר הֵהוּא עֶרְבָאָה, וְאַשְׁתָּאֵר
הוּא. אֲדִהְכִי, גְּחִין גּוֹ דְּיוֹכְתָא אַחְרָא, וְחָמָא
חַד בַּר נֶשׁ דְּהוּה רַמִּי קָלִין, וְהוּוּ נְטָלִין לִיה, וְאַעֲלִין לִיה לְעוֹמָקָא דְּמְדוּרָא אַחְרִינָא,
וְאַתְכַּפְּסָאִי, וְלֹא חָמִי יִתִּיר.

אֲדַמְיָךְ, וְחָמָא בְּחֵלְמָא הֵהוּא גְּבָרָא. אָמַר לִיה
מֵאן אַתָּ. אָמַר לִיה יוֹדָאִי חֲיִיבָא אָנָא,
דְּלֹא שְׂבִקְנָא בִּישְׁיָן וְחֻטְאִין בְּעֵלְמָא דְּלֹא
עֲבַדְנָא. אָמַר לִיה בְּגוֹ חֵלְמָא, מַה שָּׁמְךָ. אָמַר
לִיה, לֹא יִדְעָנָא, דְּחֲיִיבִי גִיְהֵנָם לֹא דְכָרִין
שְׁמִיָּהוּ.

אָמַר לִיה, שָׁמָא דְּדוֹכְתָךְ מַהוּ. אָמַר לִיה,
בְּגִלְלִילָא עֵילָאָה קֶצֶבָא הוּינָא. וּמַגּוֹ
בִּישְׁיָן סְגִיָּאִין דְּעֲבַדְנָא הָתָם, דְּיִינִין לְהֵהוּא בַר
נֶשׁ תִּלְתָּא זְמַנִּין בִּימָמָא וְתִלְתָּא זִימְנִין בְּלִילְיָא.

(אָמַר לִיה, וּבָרָא שְׂבִקְתָּ. אָמַר לִיה, אִין).

קָם מִתְמָן, וְאַזֵּל לִיה לְגִלְלִילָא עֵילָאָה, שָׁמַע
קוֹל יְנוּקָא דְּהוּה אָמַר, (מְשָׁלִי בִד) אִם תְּבַקְשָׁנָה
כְּכֶסֶף וְכַמְטָמְנִים תַּחֲפֹשְׁנָה אֲזַ תְּבִין יִרְאֵת ה'.
אֲזֵל לְבִי מְדַרְשָׁא אַחְרָא, שָׁמַע קוֹל יְנוּקָא
אַחְרָא דְּהוּה אָמַר, (צַפְנִיָּה ב ג) בְּקִשׁוֹ צִדֵּק בְּקִשׁוֹ
עֲנָה אוֹלִי תִסְתְּרוּ וּגו'.

אֲזֵל וְחַפֵּשׁ אַבְתְּרִיָּה דְּהֵהוּא גְּבָרָא רָשָׁע. וְלִחַד
יְנוּקָא קָא שְׁאִיל. אָמַר לִיה, רַבִּי, תִּיתִי
כֶּךָ וְכֶךָ לְהֵהוּא גְּבָרָא, דְּלֹא שְׂבִק בִּישְׁיָן
וְחֻטְאִין בְּעֵלְמָא דְּלֹא עֲבַד. כֶּךָ וְכֶךָ תִּהֵא
לְהֵהוּא גְּבָרָא רָשָׁע, וְלֵהֵהוּא (ס"א מְנִיקְתָּה) דְּיִנְיָקָא
לִיה.

שָׁמַעוּ קוֹלוֹת אַחֲרִים. אָמַר לוֹ:
הֲרֵפֶן אֲזַנְךָ לְכָאן. הֲרֵפִין אֶת אֲזָנוֹ,
וְשָׁמַע קוֹלוֹת שְׂאוּמְרִים וְיִי וְיִי.
אָמַר: וְדָאִי, זֶהוּ מְקוֹם מְאוֹתָם
הַמְקוֹמוֹת שֶׁל הַגִּיְהֵנָם כָּאן. וְעֵבֶר
אוֹתוֹ הָעֶרְבִי, וְהוּא נִשְׁאָר. בֵּינְתָיִם
גְּחִין לְתוֹךְ מְקוֹם אַחֵר, וְרָאָה אִישׁ
אַחֵר שֶׁהָיָה מֵרִים קוֹלוֹת, וְהָיוּ
לוֹקָחִים אוֹתוֹ, וּמְכַנְּסִים אוֹתוֹ
לְעֵמֶק שֶׁל מְדוּרָא אַחֵר, וְנִתְכַּפְּסָה,
וְלֹא רָאָה יוֹתֵר.

נִרְדֵּם, וְרָאָה בְּחֵלוֹם אוֹתוֹ הָאִישׁ.
אָמַר לוֹ: מִי אַתָּה? אָמַר לוֹ: יְהוּדִי
רָשָׁע אָנִי, שְׁלֹא הִשְׁאֲרֵתִי רְעוֹת
וְחֻטְאִים בְּעוֹלָם שְׁלֹא עֲשִׂיתִי.
אָמַר לוֹ בְּתוֹךְ הַחֲלוֹם: מַה שָּׁמְךָ?
אָמַר לוֹ: אִינִי יוֹדֵעַ, שֶׁהֲרָשָׁעִים
שֶׁל הַגִּיְהֵנָם לֹא זוֹכְרִים שְׁמָם.
אָמַר לוֹ: שֵׁם מְקוֹמְךָ מַהוּ? אָמַר
לוֹ: בְּגִלְלִיל הָעֵלְיוֹן הֵייתִי קֶצֶב,
וּמִתּוֹךְ הָרְעוֹת הָרַבּוֹת שֶׁעֲשִׂיתִי
שָׁם, דָּנִים אֶת אוֹתוֹ הָאִישׁ שֶׁלֹּשׁ
פְּעָמִים בַּיּוֹם וְשֶׁלֹּשׁ פְּעָמִים
בְּלַיְלָה. (אָמַר לוֹ: וְכֵן הִשְׁאֲרָתִי? אָמַר לוֹ: כֵּן).
קָם מִשָּׁם, וְהִלֵּךְ לוֹ לְגִלְלִיל הָעֵלְיוֹן.
שָׁמַע קוֹל תִּינוּק שֶׁהָיָה אוֹמֵר,
(מְשָׁלִי ב) אִם תְּבַקְשָׁנָה כְּכֶסֶף
וְכַמְטָמְנִים תַּחֲפֹשְׁנָה אֲזַ תְּבִין
יִרְאֵת ה'. הִלֵּךְ לְבֵית מְדַרְשׁ אַחֵר,
שָׁמַע קוֹל תִּינוּק אַחֵר שֶׁהָיָה
אוֹמֵר, (צַפְנִיָּה ב) בְּקִשׁוֹ צִדֵּק בְּקִשׁוֹ
עֲנָה אוֹלִי תִסְתְּרוּ וּגו'.

הִלֵּךְ וְחַפֵּשׁ אַחֵר אוֹתוֹ הָאִישׁ
הָרָשָׁע. וְאַל תִּינוּק אֶחָד שְׁאֵל.
אָמַר לוֹ: רַבִּי, יָבֹא כֶּךָ וְכֶךָ לְאוֹתוֹ
הָאִישׁ, שְׁלֹא הִשְׁאִיר רְעוֹת
וְחֻטְאִים בְּעוֹלָם שְׁלֹא עָשָׂה! כֶּךָ
וְכֶךָ יִהְיֶה לְאוֹתוֹ הָאִישׁ הָרָשָׁע,
וְלֵאוֹתָהּ (הַמִּינְקָה) שֶׁהִינִיקָה אוֹתוֹ!
אָמַר לוֹ: הָאִם הִשְׁאִיר בֶּן
בְּעוֹלָם? אָמַר לוֹ: כֵּן, בֶּן אֶחָד

אָמַר לִיה, בָּרָא שְׂבִק בְּעֵלְמָא. אָמַר לִיה הֵן. חַד בָּרָא שְׂבִיק, וְהוּא רָשָׁע

פֶּאֱבוֹהָ, וְאִיהוּ יְנוּקָא דְאָזִיל בְּבֵי מִטְבַּחֲיָא. חֲפֵשׁ אֲבִתְרִיהּ, וְנָטִיל לִיהּ וְלַעֵי לִיהּ בְּאוּרֵייתָא, עַד דְּאוּלִּיף לִיהּ מִקְרָא וְצִלּוּתָא וְקִרְיַאת שְׁמֵעַ. לְבִתֵּר אוּלִּיף לִיהּ מִשְׁנָה וְתַלְמוּד וְהִלְכוֹת וְהַגְדּוֹת, עַד דְּאִתְחַכֵּם יַתִּיר, וְהֵינּוּ רַבֵּי נַחוּם הַפְּקוּלִי.

אֲמַאי קָרוּ לִיהּ הַפְּקוּלִי. כְּמָה דְּאֵת אָמֵר, (ישעיה כח ז) פָּקוּ פְּלִילִיָּהּ. דְּאִפִּיק לְאֲבוּהָ מִן דִּינָא דִּהֵהוּא עֲלֵמָא. וְכְמָה חֲכִימֵי דְרָא דְנִפְקוּ מִיָּנִיָּה, אֶקְרוּן פְּקוּלִי.

הֵהוּא גִבְרָא אֲתִי לִיהּ בְּחֵלְמָא, וְאָמֵר לִיהּ, רַבִּי, כְּמָה דְּאַנְתָּ נַחֲמֵת לִי בִּן יְנַחֵם הַקְדּוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אוֹתָךְ. דִּהָא מִן יוֹמָא דִּידַע בְּנֵי פְסוּק חַד, פָּקוּ לִי מִן דִּינָא. בִּיּוֹן דְּקָרָא קִרְיַאת שְׁמֵעַ, סִלְקִין דִּינָאֵי בֵין בֵּימָמָא בֵין בְּלֵילִיא זִימָנָא חַד. בִּיּוֹן דְּקָרִי בִּיהּ רַב, אֲעֵבְרוּ דִּינָאֵי מִכָּל וְכָל.

יּוֹמָא דְּאִתְחַכְּמִים וְקָרוּ לִיהּ רַבִּי, אֲתַקִּינוּ בּוֹרְסֵי בֵין צְדִיקָיָא בְּגִינְתָא דְעֵדָן. וְכָכָל יוֹמָא יוֹמָא דְּאִתְחַדְּשָׁא אוּרֵייתָא בְּשָׁמִיָּה, מַעֲטָרִין לִי בְּעִטְרָא עִילָאָה, דְּצְדִיקִים מַתְעַטְרִין.

בְּגִינְךָ זְכִינָא בְּכָל הָאֵי יָקָר. זַפְּאָה אִיהוּ חוּלְקִיָּהּ, מֵאֵן דְּשָׁבַק בְּרָא דְלַעֵי בְּתוֹרָה בְּהָאֵי עֲלֵמָא. אָמֵר ר' חֲזִיא בְּרָא אָבָא, כְּהָאֵי גִוּוֹנָא אִירַע לִיהּ לְרַבִּי עֲקִיבָא.

רַבִּי נִתָּן שָׂאל לִיהּ לְרַבִּי יוֹסִי בְּרַבִּי חֲנִינָא יוֹמָא חַד, וְאָמֵר לִיהּ, אֲלֵיָּהּ הָוָה לִיהּ בְּרָא, אוּ לָאו. אָמֵר לִיהּ, מִילְתָּא אֲחֵרָא הָוָה בִּיהּ, וְכַתִּיב, (דב"ה א טז כב) אֵל תִּגְעוּ בְּמִשְׁיַחִי וּבִנְבִיאִי אֵל תִּרְעוּ. מֵאֵי אֵל תִּרְעוּ אֵל תִּעֲשׂוּ עֲצָמֵיכֶם רַעִים וְחִבְרִים לְנִבְיָאֵי. וְהַקְדּוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּחֵר בָּהֶם, וְהַבְּדִילָם מִיִּשְׂרָאֵל לְעִבּוּדָתוֹ, וְהַכְנִיסָם

הוּא הַשְׁאִיר, וְהוּא רָשַׁע כְּמוֹ אֲבִיו, וְהוּא הִילָךְ שְׁהוּלָף בְּבֵית הַמִּטְבָּחִים. חֲפֵשׁ אַחֲרָיו, וְלָקַח אוֹתוֹ וְלָמַד אוֹתוֹ בְּתוֹרָה, עַד שֶׁלָּמְדוֹ מִקְרָא וְתַפְלָה וְקִרְיַאת שְׁמֵעַ. אַחֵר כִּף לָמַד אוֹתוֹ מִשְׁנָה וְתַלְמוּד וְהִלְכוֹת וְהַגְדּוֹת, עַד שֶׁהִתְחַכֵּם יוֹתֵר, וְהֵינּוּ רַבֵּי נַחוּם הַפְּקוּלִי.

וְכֵמָה קָרְאוּ לוֹ הַפְּקוּלִי? כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (ישעיה כח ז) פָּקוּ פְּלִילִיָּהּ. שֶׁהוֹצִיא אֶת אֲבִיו מִהֲדִין שֶׁל אוֹתוֹ הָעוֹלָם. וְכֵמָה חֲכִימֵי הַדּוֹר שֶׁיִּצְאוּ מִמֶּנּוּ נִקְרְאוּ פְּקוּלִי.

אוֹתוֹ הָאִישׁ בָּא לוֹ בְּחֵלּוֹם, וְאָמֵר לוֹ: רַבִּי, כְּמוֹ שֶׁנַּחֲמַתְנִי, כִּף יְנַחֵם אוֹתָךְ הַקְדּוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. שֶׁהָיָה מִן הַיּוֹם שֶׁיָּדַע בְּנֵי פְסוּק אַחַד, הוֹצִיאוּ אוֹתִי מִן הֲדִין. בִּיּוֹן שֶׁקָּרָא קִרְיַאת שְׁמֵעַ, הֶעֱלֹו הֲדִין שְׁלִי בֵין בֵּיּוֹם וּבֵין בְּלֵילָה פַּעַם אַחַת. בִּיּוֹן שֶׁקָּרָא בּוֹ הַרְבֵּי, הֶעֱבִירוּ אֶת דִּינֵי מִכָּל וְכָל.

הַיּוֹם שֶׁנִּהְיָה חֲכָם וְקָרְאוּ לוֹ רַבִּי, הִתְקִינוּ אֶת כְּסָאֵי בֵין הַצְדִּיקִים בְּגִן עֵדָן. וְכָכָל יוֹם יוֹם שֶׁמַּתְחַדֶּשֶׁת תּוֹרָה בְּשִׁמּוֹ, מַעֲטָרִים אוֹתִי בַּעֲטָרָה עִלְיוֹנָה, שֶׁהַצְדִּיקִים מַתְעַטְרִים.

בְּגִלְגָּלֶךָ זְכִינִי בְּכָל הַכְּבוֹד הַזֶּה. אֲשֶׁרִי הוּא חָלְקוֹ שֶׁל מִי שֶׁמִּשְׁאִיר בֶּן שְׁעוֹסֵק בְּתוֹרָה בְּעוֹלָם הַזֶּה. אָמֵר רַבִּי חֲזִיא בְּרָא אָבָא, כְּמוֹ זֶה אֶרַע לוֹ לְרַבִּי עֲקִיבָא.

רַבִּי נִתָּן שָׂאל אֶת רַבִּי יוֹסִי בְּרַבִּי חֲנִינָא יוֹם אַחַד, וְאָמֵר לוֹ, הֲאִם לְאֵלֵיהּ הָיָה בֶּן אוֹ לֹא? אָמֵר לוֹ, דְּבִר אַחֵר הָיָה בּוֹ, וְכַתוּב (דברי הימים-א טז) אֵל תִּגְעוּ בְּמִשְׁיַחִי וּבִנְבִיאִי אֵל תִּרְעוּ. מֵה זֶה אֵל תִּרְעוּ? אֵל תִּעֲשׂוּ עֲצָמֵיכֶם רַעִים וְחִבְרִים לְנִבְיָאֵי. וְהַקְדּוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּחֵר בָּהֶם, וְהַבְּדִילָם מִיִּשְׂרָאֵל לְעִבּוּדָתוֹ, וְהַכְנִיסָם

בְּהִיכְלוֹ. קַל וְחוֹמֶר, מִי שֶׁהוּא מְלַאךְ בְּשָׁמַיִם,
אֶתָּה שׂוֹאֵל עָלָיו.

רַבִּי יוֹחָנָן אוֹמֵר, מִשְׁבֵּט גֹּד הָיָה. רַבִּי נְהוֹרָאִי
אָמַר, אֵלֶיהוּ מְלָה אַחֲרָא הָוָה בֵּיהּ,
דְּכִתִּיב, (משלי ל ד) מִי עָלָה שָׁמַיִם וַיֵּרֶד. מִי עָלָה
שָׁמַיִם, אָמַר רַבִּי אֱלֵעָזָר מִשְׁמִיָּה דְרַבִּי שְׁמַעוֹן,
דָּא אֵלֶיהוּ. וַיֵּרֶד מְקוֹדֶם לְכֹן.

וְקָשָׁא דְרַבִּי אֱלֵעָזָר אֲדַרְבִּי אֱלֵעָזָר, דָּאֻמֵּר רַבִּי
אֱלֵעָזָר אֵלֶיהוּ דָּא פְּנִיחָס. אִי בְּשִׁבִיל
שְׁקִינָא לְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, זֶה קִינָא וְזֶה קִינָא.
לָאוּ הָכִי. דָּאֻמֵּר רַבִּי אֱלֵעָזָר, כְּתִיב, (מ"א יט י)
קִנָּא קִנָּאתִי. קִנָּא בְּשִׁיטִּים, וְקִנָּאתִי הָכָא. אָמַר
לִיָּה הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, עַד מָתִי אֶתָּה מְקִנָּא
לְשָׁמַי.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה בַּר שְׁלֹום, מִי עָלָה שָׁמַיִם,
דָּא אֵלֶיהוּ. דְּכִתִּיב, (מ"ב ב יא) וַיַּעַל אֱלֹהֵיהּ
בַּסְּעָרָה הַשָּׁמַיִם. וַיֵּרֶד, זֶה יוֹנָה, דְּכִתִּיב, (יונה א
ה) וַיּוֹנָה יָרֵד אֶל יָרֵכְתִי הַסְּפִינָה וּגְו'. (שם ב ז)
לְקַצְבֵי הָרִים יֵרֶדְתִּי. מִי אָסַף רוּחַ בְּחִפְנִי, זֶה
מֹשֶׁה.

מִי צָרַר מַיִם, זֶה אֱלִישָׁע, שְׁרִיפָא הַמַּיִם
בִּירִיחוֹ. בְּשִׁמְלָה, בְּכַח שְׁמֶלְתּוֹ שֶׁל
אֵלֶיהוּ. מִי הָקִים כָּל אֶפְסֵי אֶרֶץ, דָּא אַבְרָהָם.
דְּכִתִּיב (בראשית ב ד) אֵלָּה תוֹלְדוֹת הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ
בְּהַבְרָאָם, בְּאַבְרָהָם.

מַה שָּׁמוֹ שֶׁל אוֹתוֹ אָדוֹן שֶׁהֵבִיא הַלָּלוֹ
לְעִבּוּדָתוֹ (לְעוֹלָם). ה' צָבָאוֹת שָׁמוֹ. וּמַה
שָׁם בְּנוֹ. יִשְׂרָאֵל. דְּכִתִּיב, (שמות ד כב) בְּנֵי בְכוּרֵי
יִשְׂרָאֵל. ר' נַחֲמָן אוֹמֵר כָּל הָאֵי בְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ
הוּא מְדַבֵּר.

רַבִּי נְהוֹרָאִי וְרַבִּי יְהוּדָאִי, אֵיעָרְעוּ תַּחְתּוֹת
אֵילָנָא חָדָא בְּחַקְלָא, וְהוּוּ יַתְבִּי. אֲדִהָכִי,
חֲמוּ חַד רַוּוֹק, דָּאֲתִי וְטָעִי בְּחַקְלָא. אָמַר רַבִּי

בְּהִיכְלוֹ, קַל וְחוֹמֶר מִי שֶׁהוּא
מְלַאךְ בְּשָׁמַיִם, אֶתָּה שׂוֹאֵל
עָלָיו?!

רַבִּי יוֹחָנָן אוֹמֵר, מִשְׁבֵּט גֹּד הָיָה.
רַבִּי נְהוֹרָאִי אָמַר, אֵלֶיהוּ, דְּכִר
אֲחֵר הָיָה בּוֹ, שְׁכָתוּב (משלי ל) מִי
עָלָה שָׁמַיִם וַיֵּרֶד. מִי עָלָה שָׁמַיִם
- אָמַר רַבִּי אֱלֵעָזָר מִשְׁמוֹ שֶׁל רַבִּי
שְׁמַעוֹן, זֶה אֵלֶיהוּ. וַיֵּרֶד - מְקָדֶם
לְכֹן.

וְקָשָׁה מְרַבִּי אֱלֵעָזָר עַל רַבִּי
אֱלֵעָזָר, שְׁאֻמֵּר רַבִּי אֱלֵעָזָר, אֵלֶיהוּ
זֶה פְּנִיחָס. אִם בְּשִׁבִיל שְׁקִינָא
לְקַדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא - זֶה קִנָּא וְזֶה
קִנָּא! לֹא כֹךָ, שְׁאֻמֵּר רַבִּי אֱלֵעָזָר,
כְּתוּב (מלכים-א מט) קִנָּא קִנָּאתִי. קִנָּא
בְּשִׁטִּים, וְקִנָּאתִי כָאן. אָמַר לוֹ
הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא: עַד מָתִי אֶתָּה
מְקִנָּא לְשָׁמַי?

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה בַּר שְׁלֹום, מִי
עָלָה שָׁמַיִם - זֶה אֵלֶיהוּ, שְׁכָתוּב
(מלכים-ב ב) וַיַּעַל אֱלֹהֵיהּ בַּסְּעָרָה
הַשָּׁמַיִם. וַיֵּרֶד - זֶה יוֹנָה, שְׁכָתוּב
(יונה א) וַיּוֹנָה יָרֵד אֶל יָרֵכְתִי
הַסְּפִינָה וּגְו'. לְקַצְבֵי הָרִים יֵרֶדְתִּי.
מִי אָסַף רוּחַ בְּחִפְנִי - זֶה מֹשֶׁה.
מִי צָרַר מַיִם - זֶה אֱלִישָׁע, שְׁרִיפָא
הַמַּיִם בִּירִיחוֹ. בְּשִׁמְלָה - בְּכַח
שְׁמֶלְתּוֹ שֶׁל אֵלֶיהוּ. מִי הָקִים כָּל
אֶפְסֵי אֶרֶץ - זֶה אַבְרָהָם, שְׁכָתוּב
(בראשית א) אֵלָּה תוֹלְדוֹת הַשָּׁמַיִם
וְהָאָרֶץ בְּהַבְרָאָם, בְּאַבְרָהָם.

מַה שָּׁמוֹ שֶׁל אוֹתוֹ אָדוֹן שֶׁהֵבִיא
הַלָּלוֹ לְעִבּוּדָתוֹ? ה' צָבָאוֹת שָׁמוֹ.
וּמַה שָׁם בְּנוֹ? יִשְׂרָאֵל, שְׁכָתוּב
(שמות א) בְּנֵי בְכוּרֵי יִשְׂרָאֵל. רַבִּי
נַחֲמָן אוֹמֵר, כָּל זֶה בְּקוּדְשָׁא בְּרוּךְ
הוּא מְדַבֵּר.

רַבִּי נְהוֹרָאִי וְרַבִּי יְהוּדָאִי נִפְגְּשׁוּ
תַּחַת אֵילָן אֶחָד בְּשָׂדֶה, וְהָיוּ
יוֹשְׁבִים. בִּינְתָיִם רָאוּ רֶוֶק אֶחָד
שָׁבָא וְטָעָה בְּשָׂדֶה. אָמַר רַבִּי
יְהוּדָאִי: אוֹ שְׁטוּעָה אוֹתוֹ הָאִישׁ
בְּשָׂדֶה, אוֹ שֶׁהוּא לְסָטִים, אוֹ

**יודאי, או טעי ההוא פר נש בחקלא, או לסטים
הוא, או דחיל מינן.**

(אמר רבי נהוראי, שכינתא נבן, קום, רמו ליה קלא, בין דחמי לון
קרוב לגבייהו).

**אמר רבי נהוראי, מאן אנת. אמר ליה, מגו
דלא שאילנא לכון בשלמא, לא ידעיתון
לי. יודאי אנא, וטעינא השתא בהאי חקלא,
ולא שאילנא עליכו, דאמינא שמא רשעים
הם. וכתוב, (ישעיה מח כב) אין שלום אמר ה'
לרשעים. וכדין דלא אשתמודעי בכון. עד
דחמינא בכון פנפי מצוה, וחדינא. השתא
שלמא עליכו רבנן. יתבי תחות אילנא, אמר
רבי יודאי, נתעסק בפולחנא דמרגא, ונפתח
באורייתא.**

**פתח רבי יודאי ואמר, (דברים ו ט) וכתבתם על
מזוזות ביתך ובשעריך. מזוזות פתיב, מאי
טעמא. אלא אשריהם ישראל, שהם מצויינים
תמיד במצות. בשבתם, ובלכתם, בשכבם,
ובקומם. דכתיב, (שם פסוק ח) בשבתך בביתך
ובלכתך בדרך ובשכבך ובקומך.
ושיחיו ישראל מעוטרים בתורה ובמצות, כדי
שידבקו תמיד (דף קג ע"ב) בקודשא בריך
הוא. דכתיב, (שם ד ד) ואתם הדבקים בה'
אלהיכם חיים כלכם היום. וכל הדבק בקונו,
אינו ניזוק לעולם.**

**ורא עוד, אלא ששני מלאכי השרת מלוין לו
לאדם, אחד בימינו, ואחד בשמאלו.
דכתיב, (תהלים צא יא) כי מלאכיו יצוה לך לשמרך
בכל דרכיך. ולא עוד, אלא שאם תמיד מצוי
במצוה, בביכול, שהקדוש ברוך הוא נעשה
לו שומר. שנאמר, (שם קכא ה) ה' שומרך.**

**מה עושה הקדוש ברוך הוא. נוטל מלאך
ההולך בימינו, ומעמידו לפניו. והוא עומד במקומו. ה'**

שפוחד מעמנו.

(אמר רבי נהוראי: השכינה אצלנו, קום! קמו.
הרימו לו קול. בין שראה אותם, קרב אליהם).
**אמר רבי נהוראי: מי אתה? אמר
לו: מתוך שלא שאלתי אתכם
בשלום, לא הכרתם אותי. אני
יהודי, וטעיתי כאן בשדה הנה,
ולא שאלתי עליכם, שאמרתי
שמא הם רשעים, וכתוב (ישעיה מח)
אין שלום אמר ה' לרשעים.
ומאחר שלא הפרתי אתכם, עד
שראיתי בכם פנפי מצוה,
ושמחתי. עכשו שלום עליכם
חכמים. ישבו תחת האילן. אמר
רבי יודאי, נתעסק בעבודת
רבוננו, ונפתח בתורה.**

**פתח רבי יודאי ואמר, (דברים ו)
וכתבתם על מזוזות ביתך
ובשעריך. מזוזות פתוב, מה
הטעם? אלא אשריהם ישראל,
שהם מצוינים תמיד במצוות,
בשבתם, ובלכתם, בשכבם
ובקומם, שכתוב בשבתך בביתך
ובלכתך בדרך ובשכבך ובקומך.
ושיחיו ישראל מעוטרים בתורה
ובמצוות, כדי שידבקו תמיד
בקדוש ברוך הוא, שכתוב ואתם
הדבקים בה' אלהיכם חיים כלכם
היום. וכל הדבק בקונו, אינו ניזוק
לעולם.**

**ורא עוד, אלא ששני מלאכי
השרת מלוין לו לאדם, אחד
בימינו ואחד בשמאלו, שכתוב
(תהלים צא) כי מלאכיו יצוה לך
לשמרך בכל דרכיך. ולא עוד,
אלא שאם תמיד מצוי במצוה,
בביכול שהקדוש ברוך הוא
נעשה לו שומר, שנאמר (שם קכא)
ה' שמרך.**

**מה עושה הקדוש ברוך הוא?
נוטל מלאך ההולך בימינו,
ומעמידו לפניו, והוא עומד**

במקומו. שנאמר, ה'

צִלָּךְ עַל יַד יְמִינְךָ. וְאוֹתוֹ הַמִּלֶּאכָה שֶׁהוּא מְשַׁמָּאלוֹ, מַעֲמִידוֹ אַחֲרֵי הָאָדָם. וְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מִיָּמִין וּמִשְׁמָאל. נִמְצָא הָאָדָם נִשְׁמָר מִכָּל צַדָּדָיו, מִי יוֹכֵל לְהַזִּיק אוֹתוֹ.

וְעַל כֵּן, צָרִיךְ שְׁלֹא יִהְיֶה הָאָדָם מְצוּי בְּלֹא תוֹרָה וּבְלֹא מִצְוֹת, אֲפִילוֹ שְׂעָה אַחַת. בְּבֵיתוֹ הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא שׁוֹמְרוֹ מִבַּחוּץ, וְהָאָדָם מִבְּפָנָיו.

וְתִנְיָן, אָמַר רַבִּי יוֹסִי בֶר יְהוּדָה, פֶּתַח הַמְצוּיִין בְּמִזְוָה, אֵין מְזִיק וְאֵין שָׁטָן וְאֵין פֶּגַע רַע מִתְקָרֵב אֵלָיו. מִפְּנֵי שֶׁהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא שׁוֹמֵר הַפֶּתַח, אֲפִילוֹ בְּשַׂעַה שְׁנִיתָן רְשׁוֹת לְמִלֶּאכָה הַמְשַׁחִית לְחֻבֵּל, זֹקֵף עֵינָיו, וְרוֹאֶה שְׁשָׁם שְׂדֵי עוֹמֵד עַל הַפֶּתַח, כְּדֹכְתִּיב, (שְׁמוֹת יב כג) וְלֹא יִתֵּן הַמְשַׁחִית לְבֹא אֶל בְּתִיכֶם לְנִגְףָ. לְפִיכָךְ צָרִיךְ הָאָדָם שְׂיֵהָא תְּמִיד מְצוּי בְּמִצְוֹת מִזְוָה.

פֶּתַח רַבִּי נְהוֹרָאִי בְּפֶרֶשֶׁת צִיצִית וְדָרַשׁ, (בְּמִדְבָר טו לח) וְעָשׂוֹ לָהֶם צִיצִית עַל כְּנָפֵי בְּגָדֵיהֶם לְדֹרֵתָם. מֵאֵי שְׁנָא דְהִכָּא וּבִשְׁבַת לְדֹרֵתָם חֶסֶר, דְּכֹתִיב, (שְׁמוֹת לא טז) לַעֲשׂוֹת אֶת הַשְּׁבַת לְדֹרֵתָם, חֶסֶר.

דְּתִנְיָן. תִּקְנוּ פֶרֶשֶׁת צִיצִית בְּקִרְיַת שְׁמַע. וּבְדִירְתוֹ שֶׁל אָדָם, נִמְצָא פֶרֶשֶׁת קִרְיַת שְׁמַע, חוּץ מִפֶּרֶשֶׁת צִיצִית, שְׁחֶסֶר מִשָּׁם. בְּמָה נִשְׁלָם. אֵלֹא כְּשֶׁאָדָם מִתְעַטֵּף בְּבֵיתוֹ בְּצִיצִית, וְיוֹצֵא בּוֹ לְפִתְחוֹ, הָרִי נִשְׁלָם.

וְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא שְׁמַח בּוֹ, וּמִלֶּאכָה הַמּוֹת זֶה מִשָּׁם וְהֵינּוּ לְדֹרֵתָם, שְׂיֵהִיָּה שְׁלָם. וְיוֹצֵא מִפֶּתַח בֵּיתוֹ בְּמִצְוָה זֶה, וּמִלֶּאכָה הַמְשַׁחִית זֶה מִשָּׁם וְנִיצוֹל הָאָדָם מִכָּל נֶזֶק. מְנַלָּן. מִמָּאֵי דְכֹתִיב, מִזְוֹת, מְאוֹתִיּוֹתָיו מִשְׁמַע, ז"ו מו"ת. שְׁלֹא נִיתֵן לוֹ רְשׁוֹת לְחֻבֵּל, וְזֶה מִפִּתְחוֹ.

בְּמִקוֹמוֹ, שְׁנֵאֲמַר ה' צִלָּךְ עַד יַד יְמִינְךָ. וְאוֹתוֹ הַמִּלֶּאכָה שֶׁהוּא מְשַׁמָּאלוֹ, מַעֲמִידוֹ אַחֲרֵי הָאָדָם, וְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מִיָּמִין וּמִשְׁמָאל. נִמְצָא הָאָדָם נִשְׁמָר מִכָּל צַדָּדָיו, מִי יוֹכֵל לְהַזִּיק אוֹתוֹ. וְעַל כֵּן צָרִיךְ שְׁלֹא יִהְיֶה הָאָדָם מְצוּי בְּלֹא תוֹרָה וּבְלֹא מִצְוֹת, אֲפִילוֹ שְׂעָה אַחַת. בְּבֵיתוֹ הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא שׁוֹמְרוֹ מִבַּחוּץ, וְהָאָדָם מִבְּפָנָיו.

וְשִׁנְיָנו, אָמַר רַבִּי יוֹסִי בֶר יְהוּדָה, פֶּתַח הַמְצוּיִין בְּמִזְוָה, אֵין מְזִיק וְאֵין שָׁטָן וְאֵין פֶּגַע רַע מִתְקָרֵב אֵלָיו. מִפְּנֵי שֶׁהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא שׁוֹמֵר הַפֶּתַח, אֲפִילוֹ בְּשַׂעַה שְׁנִיתָן רְשׁוֹת לְמִלֶּאכָה הַמְשַׁחִית לְחֻבֵּל, זֹקֵף עֵינָיו, וְרוֹאֶה שְׁשָׁם שְׂדֵי עוֹמֵד עַל הַפֶּתַח, שְׁכֹתִיב (שְׁמוֹת יב) וְלֹא יִתֵּן הַמְשַׁחִית לְבֹא אֶל בְּתִיכֶם לְנִגְףָ. לְפִיכָךְ צָרִיךְ הָאָדָם שְׂיֵהָא תְּמִיד מְצוּי בְּמִצְוֹת מִזְוָה.

פֶּתַח רַבִּי נְהוֹרָאִי בְּפֶרֶשֶׁת צִיצִית וְדָרַשׁ, (בְּמִדְבָר טו) וְעָשׂוֹ לָהֶם צִיצִית עַל כְּנָפֵי בְּגָדֵיהֶם לְדֹרֵתָם. מֵה שְׁוֹנָה שְׁכָאן וּבִשְׁבַת לְדֹרֵתָם חֶסֶר, שְׁכֹתִיב (שְׁמוֹת לא) לַעֲשׂוֹת אֶת הַשְּׁבַת לְדֹרֵתָם, חֶסֶר.

וְשִׁנְיָנו, תִּקְנוּ פֶרֶשֶׁת צִיצִית בְּקִרְיַת שְׁמַע. וּבְדִירְתוֹ שֶׁל אָדָם, נִמְצָא פֶרֶשֶׁת קִרְיַת שְׁמַע, חוּץ מִפֶּרֶשֶׁת צִיצִית, שְׁחֶסֶר מִשָּׁם. בְּמָה נִשְׁלָם? אֵלֹא כְּשֶׁאָדָם מִתְעַטֵּף בְּבֵיתוֹ בְּצִיצִית, וְיוֹצֵא בּוֹ לְפִתְחוֹ, הָרִי נִשְׁלָם.

וְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא שְׁמַח בּוֹ, וּמִלֶּאכָה הַמּוֹת זֶה מִשָּׁם, וְהֵינּוּ לְדֹרֵתָם, שְׂיֵהִיָּה שְׁלָם. וְיוֹצֵא מִפֶּתַח בֵּיתוֹ בְּמִצְוָה זֶה, וּמִלֶּאכָה הַמְשַׁחִית זֶה מִשָּׁם, וְנִיצוֹל הָאָדָם מִכָּל נֶזֶק. מְנַלָּן לָנוּ? מִמָּה שְׁכֹתִיב מִזְוֹת, מְאוֹתִיּוֹתָיו מִשְׁמַע: ז"ו מו"ת. שְׁלֹא נִתֵּן לוֹ רְשׁוֹת לְחֻבֵּל, וְזֶה מִפִּתְחוֹ.